

Grafian jäsenet
työmarkkinoilla

grafica

2023

Tutkimuksen toteutus Katri Soramäki, Katja Ojala / Grafia
Toimitus Sini Saaritsa
Tutkimuskonsultti Jan-Otto Malmberg
Graafinen suunnittelija Otto Donner

1. Johdanto_4

2. Grafian jäsenet työmarkkinoilla_5

- 2.1 Jäsenistön yleiskuva_6
- 2.2 Koulutustausta_8
- 2.3 Työnkuva ja ammattinimikkeet_10
- 2.4 Opiskelijat, eläkeläiset ja työttömät_13

3. Palkansaajat_14

- 3.1 Työnantajat ja toimialat_15
- 3.2 Työsuhteen muoto_17
- 3.3 Palkansaajien luottamus tulevaisuuteen_18
- 3.4 Työssäkävien jatkokoulutus_20

4. Yrittäjät ja freelancerit_21

- 4.1 Yritysmuodot ja toimialat_22
- 4.2 Yrittäjien tulevaisuudennäkymät_25
- 4.3 Freelancerit verokortilla_27
- 4.4 Sivutoimiset freelancerit ja yrittäjät_28

5. Palkat ja ansiotasot_29

- 5.1 Työsuhteisten palkat_30
 - 5.1.1 Palkkojen kehittyminen_31
 - 5.1.2 Tyytyväisyys palkkatasoon_32
- 5.2 Yrittäjien ansiotaso_33
 - 5.2.1 Yrittäjien ja freelancereiden työn tunti-laskutus_34
 - 5.2.2 Yrittäjien ja freelancereiden tyytyväisyys ansiotasoon_35

6. Omat vaikutusmahdollisuudet_36

7. Tulevaisuuden näkymät: koronapandemian jälkimaininkeja ja yleisen taloustilanteen vaikutuksia_38

1. Johdanto

Vuosi 2022 oli isojen globaalien muutosten aikaa. Juuri, kun oli selvitty maailmanlaajuisesta pandemiasta ja tulevaisuus alkoi näyttää valoisammalta, aloitti Venäjä hyökkäyssodan Ukrainaan. Talouden elpyminen kääntyi nopeasti laskuun ja inflaatio kiihtyi. Hinnat alkoivat nousta ja nollakorkojen aika oli ohi.

Tällä tutkimuksella selvitettiin niin pandemian jättämiä vaikutuksia, kuin talouden laskusuhdanteen tuomia muutoksia suunnittelijoiden työtilanteeseen ja ansiotasoon. Näiden kaikkia koskettavien muutosten lisäksi tekoäly ja sen hyödyntäminen suunnittelutyössä otti isoja harppauksia eteenpäin tutkimusjaksolla. Selvitimme myös grafialaisten mielipiteitä ja kokemuksia tekoälyn hyödyntämisessä visuaalisen viestinnän suunnittelussa.

Tähän raporttiin on koottu alkuvuodesta 2023 tehdyn kyselyn keskeisimmät tulokset. Tutkimusaineiston analysoinnista vastasi tutkimuskonsultti Jan-Otto Malmberg. Raportin tekstin on kirjoittanut Sini Saaritsa ja raportin ulkoasun suunnittelusta vastaa Otto Donner. Tutkimuksen toteutuksesta vastasivat Grafian toiminnanjohtaja Katri Soramäki ja viestintäpäällikkö Katja Ojala.

2. Grafian jäsenet työmarkkinoilla

Grafia on visuaalisen viestinnän suunnittelun ammattilaisten järjestö, jonka jäsenet ovat graafisia muotoilijoita, kuvittajia, digitaalisen ja markkinointiviestinnän, julkaisujen tai visuaalisten ilmeiden suunnittelijoita, alan opettajia, tutkijoita sekä alan korkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoita.

Grafian alkuvuodesta 2023 teettämän kyselyn mukaan jäsenet ovat keskimäärin korkeasti koulutettuja ja hyvin työllistyviä palkansaajia ja yrittäjiä. Koronapandemia vain hiukan horjutti heidän luottamustaan oman työnsä jatkumiseen.

Kyselyssä selvitettiin muun muassa Grafian jäsenten asemaa työmarkkinoilla, tulotasoa, yrittäjien freelacereiden ja sivutoimisten tuntilaskutusta ja koronapandemian vaikutuksia toimeentuloon. Tulosten mukaan palkkiot ovat koronavuosista huolimatta melkein ennallaan, ja kuilu yrittäjien ja palkansaajien keskiansioiden välillä on edelleen merkittävä. Palkansaajat olivat pääosin tyytyväisiä palkkatasoonsa ja yrittäjät ja freelancerit selvästi heitä tyytymättömpiä.

Valtaosa Grafian jäsenistä työskentelee yritysilmien ja visuaalisten identiteettien parissa, mutta työnkuviissa on paljon vaihtelua. Työtä tehdään yhtä lailla digitaalisen suunnittelun ja kuvituksen kuin konseptisuunnittelun parissa.

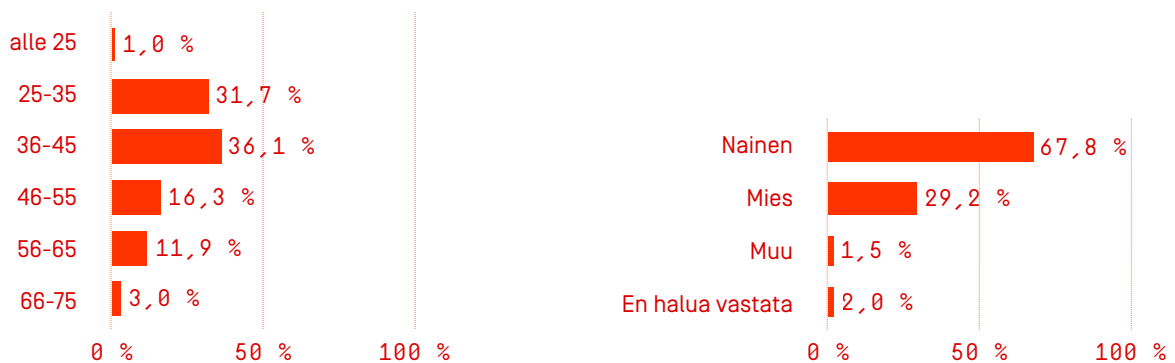
2.1 Jäsenistön yleiskuva

Tämä tutkimus perustuu Grafian kevättalvella 2023 teettämään kyselytutkimukseen, joka toteutettiin sähköisellä lomakkeella. Kysely lähetettiin kaikille jäsenille, joiden sähköpostiosoite oli järjestön tiedossa, ja siihen vastaaminen oli vapaaehtoista. Grafian jäsenrekisterissä oli kyselyn tekohetkellä yhteensä 1069 henkilön sähköpostiosoitteet, joista 202 eli noin 19 prosenttia osallistui tutkimukseen. Vastaajien ikäjakaumassa oli pientä hajontaa. Innokkain vastaajien joukko ulottui 25–35-vuotiaista aina 45-vuotiaisiin, kun taas yli 56-vuotiaiden ikähaarukoista pienempi osuus otti osaa.

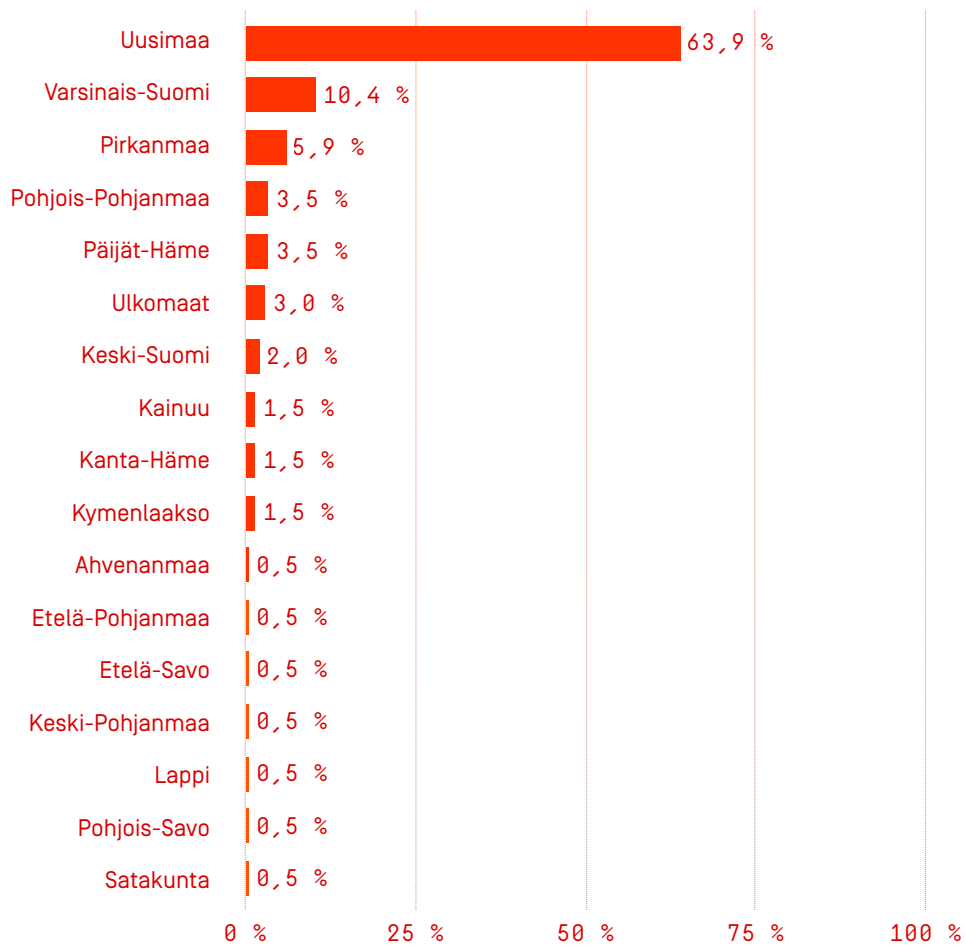
Edellisvuosien tapaan tutkimuksessa oli havaittavissa naispuolisten vastaajien lievä yliedustus suhteessa jäsenten sukupuolijakaumaan. Vuoden 2023 kyselyn vastaajista naisia oli noin 68 prosenttia, vaikka heitä jäsenistä on noin 62 prosenttia. Miehiksi ilmoittautui noin 29 prosenttia. Loput eivät joko halunneet vastata kysymykseen tai ilmoittivat olevansa muun sukupuolisia.

Vaikka visuaalisen suunnittelun töitä on monesti mahdollista tehdä myös etänä, asuvat kyselyn vastaajat lähellä Etelä-Suomeen ja pääkaupunkiseudulle keskittyneitä työpaikkoja. Kyselyyn vastanneista 64 prosenttia asui Uudellamaalla ja 6 prosenttia Pirkanmaalla. Ulkomailla asui 3 prosenttia vastaajista.

Ikä ja sukupuoli

Asuinpaikka

2.2 Koulutustausta

Grafian jäsenet ovat kyselyn perusteella varsin korkeasti koulutettuja. Korkeakoulututkinnon oli suorittanut noin kolme neljästä vastaajasta.

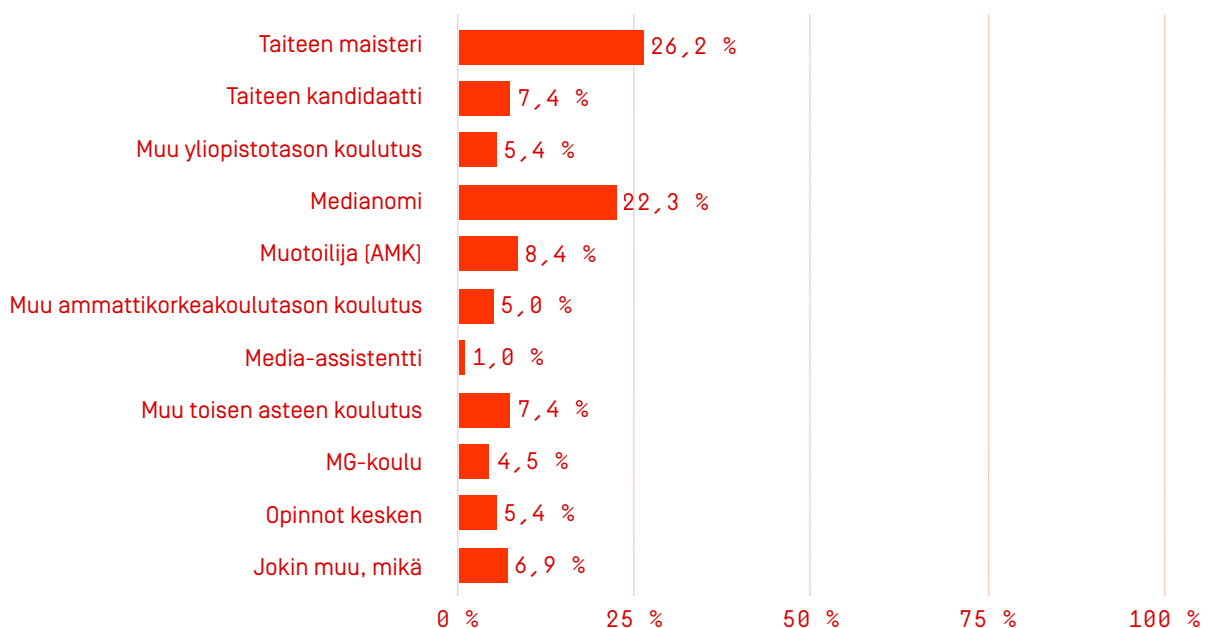
Visuaalisen viestinnän suunnittelun alan korkeakouluja ovat Suomessa Aalto-yliopiston ja Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan lisäksi eräät ammattikorkeakoulut kuten Metropolia ammattikorkeakoulu ja LAB Muotoiluinstituutti.

Vastaajien keskuudessa yleisimmät tutkinnot olivat medianomin ja taiteen maisterin tutkinnot. Taiteen maistereita oli vastaajista noin 26 prosenttia ja yli 7 prosenttia oli suorittanut taiteen kandidaatin tutkinnon. Medianomeja vastaajista oli 22 prosenttia. Ammattikorkeakouluista valmistuneita oli vajaat 36 prosenttia vastanneista eli hiukan vähemmän kuin edellisenä vuonna.

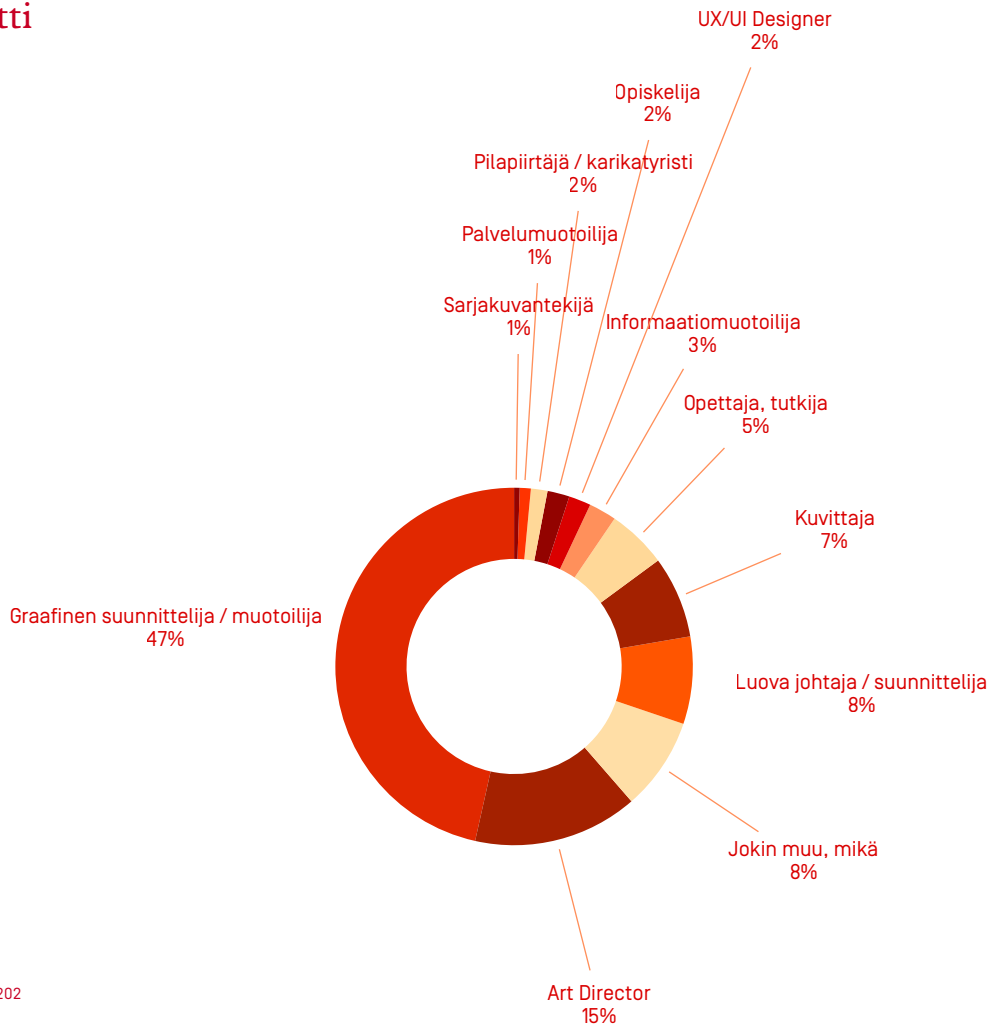
Lisäksi vastaajien joukossa oli muun muassa media-assistentteja ja muita toisen asteen koulutuksen suorittaneita sekä Markkinointi-instituutin mainosgraafikkokoulusta valmistuneita.

Ylivoimainen enemmistö vastaajista on päättänyt opintonsa 2000-luvulla. Vuosina 2016–2023 valmistuneita oli noin 28 prosenttia vastaajista. Kahdeksan prosenttia vastaajista kertoi opintojensa olevan vielä kesken.

Koulutus

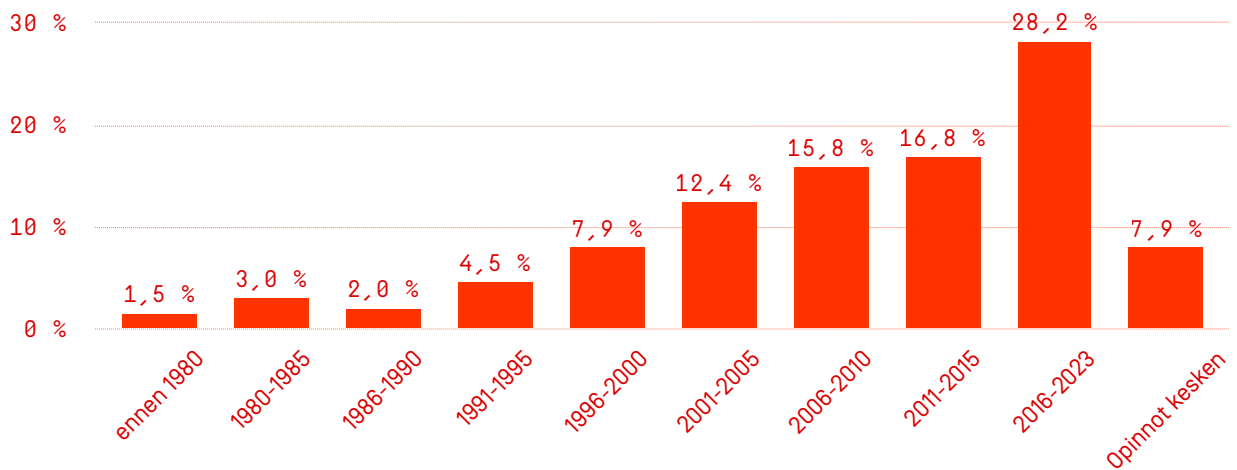

Ammatti

Vastaajien lkm 202

Valmistumisvuosi

Vastaajien lkm 202

2.3 Työnkuva ja ammattinimikkeet

Grafian jäsenistö edustaa visuaalisen suunnittelun ammattilaisten laajaa kirjoa: graafisia suunnittelijoita, luovia johtajia, kuvittajia, käyttöliittymäsuunnittelijoita, opettajia ja tutkijoita. Työtehtävät ja nimikkeet vaihtelevat suuresti työnantajan, työnkuvan ja erikoistumisalan mukaan. Kyselyn vastausten kuvaukset työn kertovat tehtävien laaja-alaisuudesta ja monipuolisuudesta.

Kyselyn avoimien vastausten mukaan muita yleisiä työtehtäviä ovat esimerkiksi painomateriaalien ja nettisivujen suunnittelu, 3D-mallintaminen, kuosisuunnittelu sekä projektien johtaminen, mutta myös esimerkiksi asiakaspalvelu, taiteen tuottaminen ja kuratointi. Useammassa vastauksessa mainittiin myös grafiikan tuottaminen tv- ja elokuva-alan projekteihin.

Graafinen suunnittelija / muotoilija on selkeästi yleisin ammattinimike. Liki puolet, reilut 46 prosenttia, ilmoitti sen ensisijaiseksi ammattinimikkeekseen. Seuraavaksi yleisin nimike oli Art Director, jonka mainitsi 15 prosenttia vastaajista, ja 8 prosenttia ilmoitti nimikkeekseen luova johtaja/suunnittelija. Hiukan yli 7 prosentin nimike oli kuvittaja. Harvinaisempia ammattinimikkeitä olivat esimerkiksi informaatiomuotoilija, pilapiirtäjä ja UX/UI Designer.

Yli puolet vastaajista kertoi työhönsä kuuluvan yritysilmelöiden ja visuaalisten identiteettien suunnittelua [70 %], julkaisusuunnittelua [63 %], digitaalista suunnittelua [63 %], kuvitusta [62 %] sekä mainonnan suunnittelua [50 %]. Muita yleisiä työtehtäviä olivat informaatiografiikan suunnittelu [48 %], konseptisuunnittelu [45 %] sekä liikkuvan kuvan parissa työskentely [41 %].

Joka kolmannen vastaajan työnkuvaan liittyy käyttöliittymäsuunnittelua. Noin neljännes tekee strategista suunnittelua, noin viidennes tekee pakkausmuotoilua ja hieman harvempi valokuvaa työkseen. Liikkuvan kuvan parissa työskentely on lisääntynyt reilusti edelliseen kyselyyn.

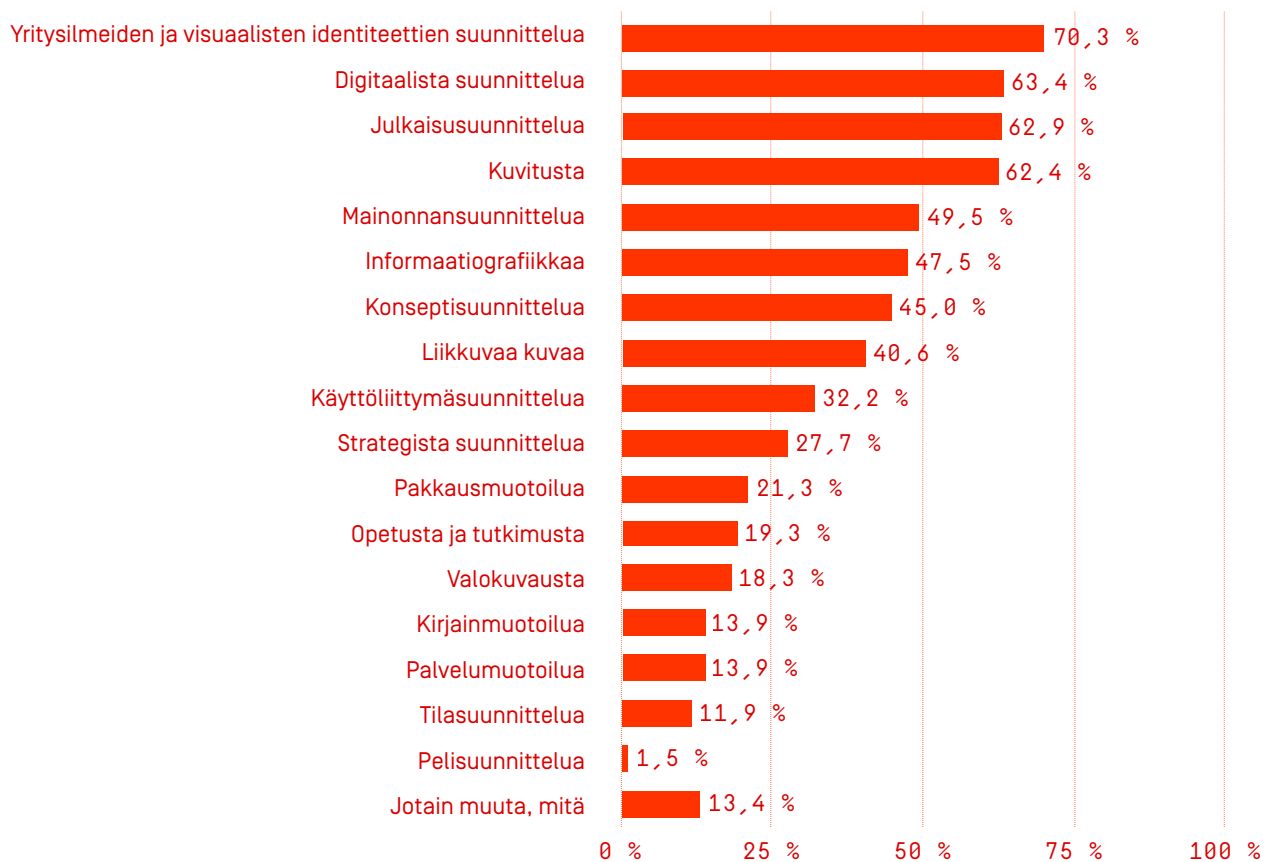
Vastaajien työnkuva on edelleen erittäin monipuolinen. Monella vastaajalla tehtäviin kuului esimerkiksi opetusta ja tutkimusta, palvelumuotoilua tai kirjain- ja tilasuunnittelua.

Kyselyn vastaajissa on eniten palkansaajia [46 %]. Yrittäjiä on 37 prosenttia ja verokortilla laskuttavia freelancereita noin 4 prosenttia. Eräissä avoimissa vastauksissa todettiin, että työskentelymuoto vaihtelee projektin mukaan. Myös kevytyrittäjyys tuli esiin avoimissa vastauksissa.

Työurien pituuden osalta vastaajat jakautuivat melko tasaisesti eri vaihtoehtojen välillä. Eniten vastauksia saatiin ryhmästä, joka on työskennellyt 21–30 vuotta.

Työnkuva

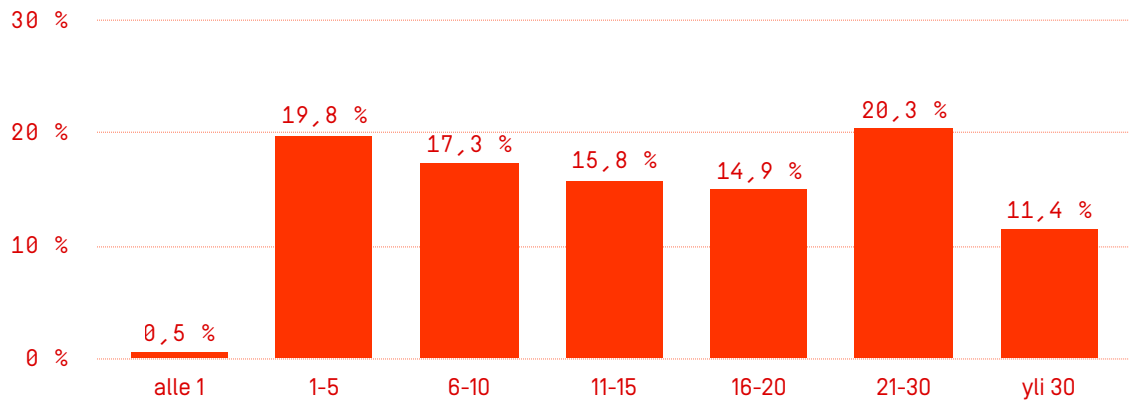
Vastaaja on voinut valita useamman vaihtoehdon.

Vastaajien lkm 202

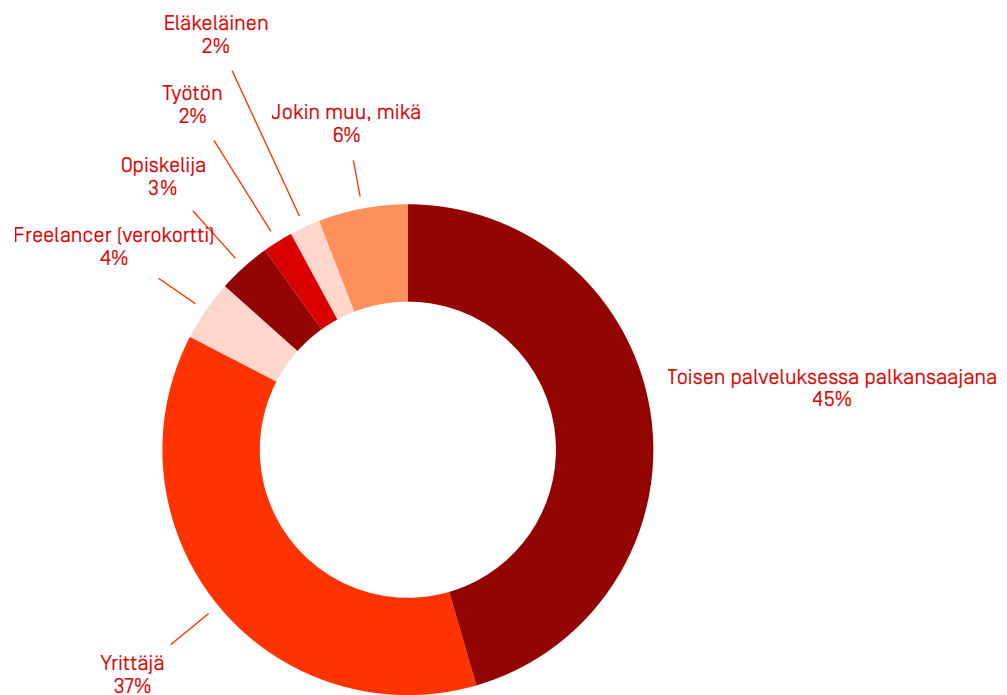
Vastaajien työnkuva on edelleen erittäin monipuolinen. Monella vastaajalla tehtäviin kuului esimerkiksi opetusta ja tutkimusta, palvelumuotoilua tai tilasuunnittelua.

Työuran pituus vuosina

Vastaajien lkm 202

Pääasiallinen työskentelymuoto

Vastaajien lkm 202

2.4 Opiskelijat, eläkeläiset ja työttömät

Opiskelijoiden osuus oli koronavuoden 2020 jälkeen laskenut sitä edeltävälle tasolle, työttömyys sen sijaan ei aivan. Opiskelijoita oli 4 prosenttia, kun heitä vuoden 2021 kyselyssä oli 6 prosenttia. Työttömiä oli 2 prosenttia, kun edellinen luku oli 3 prosenttia ja koronavuosia edeltävä 0,5 prosenttia. Työllisyys on ylipäättään parantunut entisestään koko maassa. Tilastokeskuksen mukaan koko maan työllisten määrä oli alkuvuosien 2022 ja 2023 välillä kasvanut noin 37 tuhannella. (Työvoimatutkimus 2023, Tilastokeskus).

Opiskelijoista useimmat olivat olleet palkallisessa tai palkattomassa opintoihin liittyvässä työharjoittelussa. Selvä enemmistö teki opintojen ohessa satunnaisesti oman alan töitä, yleensä freelancerina.

Eläkkeellä vastaajista on 2 prosenttia.

Opiskelijoista useimmat olivat olleet palkallisessa tai palkattomassa opintoihin liittyvässä työharjoittelussa.

3. Palkansaajat

Grafialaisten palkansaajien määrän kasvoi tuntuvasti. Heitä oli nyt vajaat 46 prosenttia vastaajista, kun edellisessä kyselyssä heidän osuutensa oli reilut 37 prosenttia. Yksityiselle sektorille palkansaajista oli työllistynyt 71 prosenttia. Palkansaajina työskentelevien jäsenten asema työmarkkinoilla on keskimäärin vahva: valtaosa on vakituisessa ja kokoaikaisessa työsuhteessa ja suhtautuu luottavaisesti työsuhteen jatkumiseen lähitulevaisuudessa.

3.1 Työnantajat ja toimialat

Grafian kyselyyn vastanneiden palkansaajien yleisin työnantaja on yksityinen yritys. Lähes kolme neljästä vastaajasta on töissä yksityisellä sektorilla.

Julkisella puolella valtion, kuntien tai muiden julkisen sektorin toimijoiden palveluksessa, työskentelee 11 prosenttia. Oppilaitoksessa oli töissä 12 prosenttia ja yleishyödyllisissä yhdistyksissä reilut 5 prosenttia vastaajista.

Toimialoista kustannus- ja media-ala on menettänyt merkitystään grafialaisia työllistävänä alana. Kun vuosina 2015 ja 2016 ala työllisti noin 20 prosenttia kyselyyn vastanneista palkansaajista, uusimman kyselyn mukaan enää vajaat 8 prosenttia työskentelee alan yrityksissä.

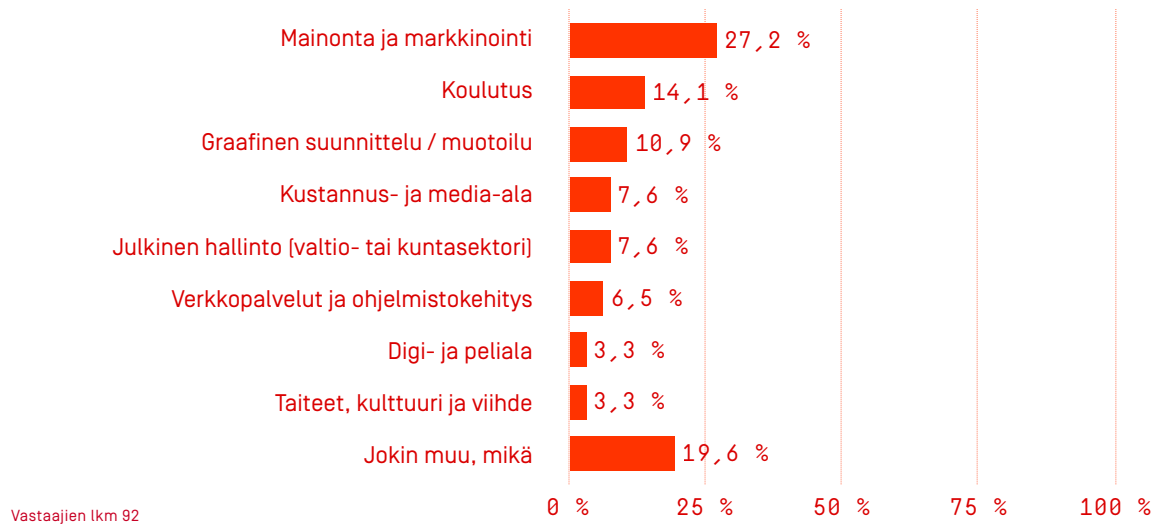
Visuaalisen viestinnän suunnittelijoita on monilla eri aloilla toimivien yritysten palkkalistoilla. Kyselyn perusteella tyypillisin grafialaisen palkansaajan työpaikka löytyy mainonta- ja markkinointialalta, joka työllisti noin 27 prosenttia vastaajista. Toiseksi eniten visuaalisen viestinnän suunnittelijoita työllistyy eri alojen in-house suunnittelijoina, lähes 20 %. In-house suunnittelijoita löytyy niin konsulttitoimistoista, kaupan alalta kuin viestintätoimistoistakin. Koulutusala työllisti 14 prosenttia ja vajaa 11 prosenttia on töissä graafiseen suunnitteluun ja muotoiluun keskittyvässä yrityksessä. Verkkopalvelu- ja ohjelmistokehitysalan yritykset työllistävät noin 7 prosenttia.

Suuret, yli 250 henkilön, yritykset työllistivät eniten kyselyyn vastanneita. Noin 23 prosenttia työskentelee pienissä, eli 10–49 hengen yrityksissä. Pk-sektorilla, eli henkilöstömäärältään 50–249 työntekijän yrityksissä, työskenteli neljännes vastaajista, kun vielä neljä vuotta sitten osuus oli 36 prosenttia.

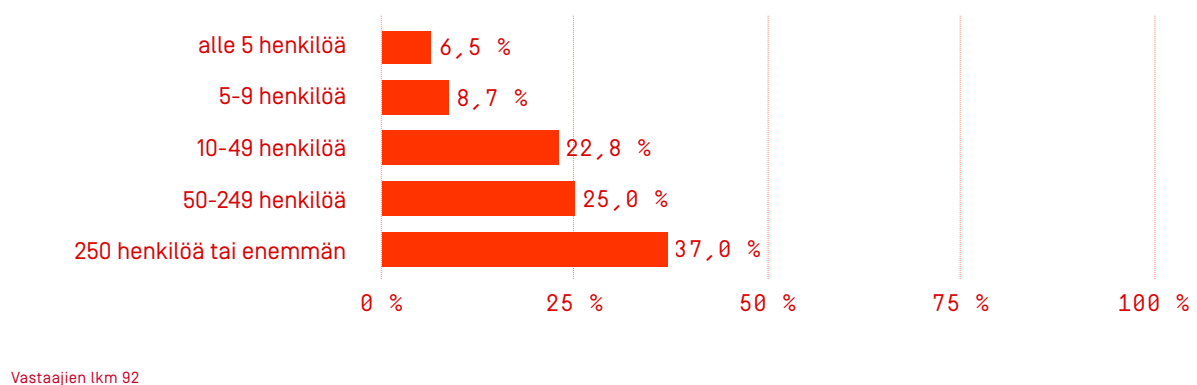
Työnantajan työnantajasektori

Työnantajan toimiala

Työnantajan henkilöstömäärä

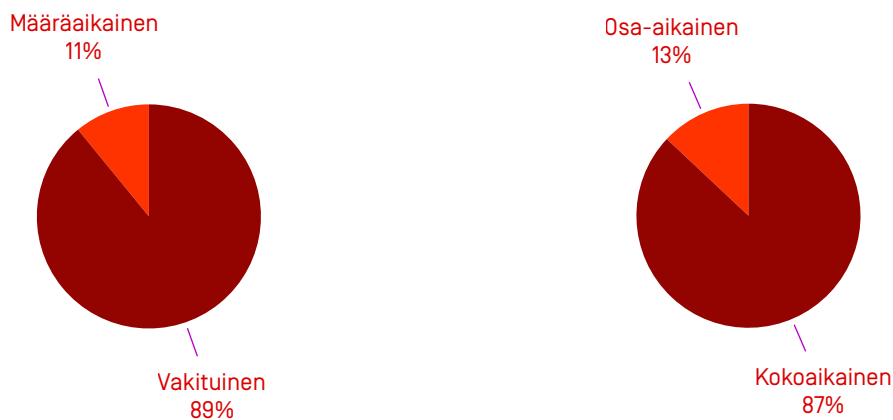
Suuret, yli 250 henkilön, yritykset työllistivät eniten kyselyyn vastanneita.

3.2 Työsuhteen muoto

Päätoimisesti palkansaajina työskentelevistä vastaajista noin 89 prosenttia oli vakituudessa työsuhteessa ja 87 prosenttia teki kokoaikatyötä. Määräaikaiseen työsuhteeseen oli työllistynyt noin joka kymmenes. Vakituiset työsuhteet olivat vastaajilla yleisempiä kuin palkansaajilla keskimäärin. Tilastokeskuksen tutkimusten mukaan palkansaajien määräaikaisten työsuhteiden osuus on muutamassa vuodessa aikana kasvunut 7:stä reiluun 16 prosenttiin.

Osa-aikatyötä teki 13 prosenttia vastanneista. Osuus on hieman pienempi kuin kaksi vuotta aiemmin. Osa-aikatyötä tekeviä oli siis suurin piirtein saman verran kuin palkansaajien joukossa keskimäärin. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2019 osa-aikaisten työsuhteiden osuus oli 17 prosenttia.

Työsuhteen muoto

3.3 Palkansaajien luottamus tulevaisuuteen

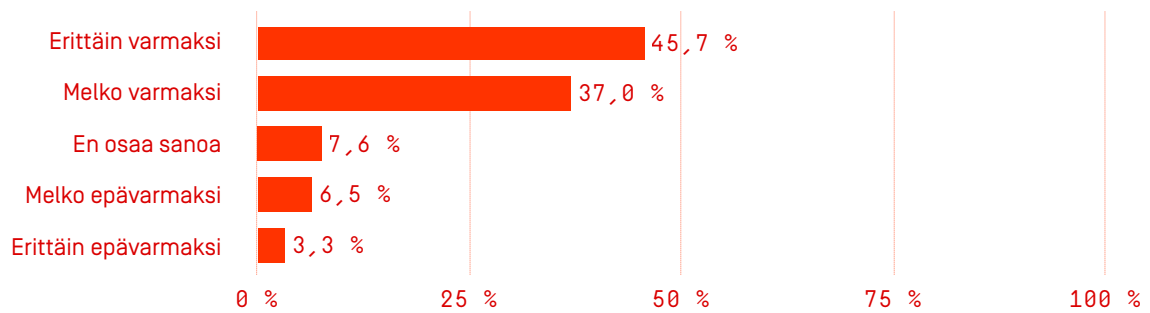
Kun pandemiasta alettiin hiljalleen toipua, Venäjän hyökkäys Ukrainaan toi uusia uhkia koko Euroopan taloudelle. Suomalaiskuluttajien luottamus laski alkuvuodesta 2022 historiallisen alhaiselle tasolle, jopa alemmas kuin finanssikriisin vuosina 2008–2009 ja koronaepidemian alkuvaiheessa huhtikuussa 2020.

Yli neljä viidestä kyselyyn vastanneesta palkansaajasta uskoi kuitenkin työsuhteensa jatkuvan lähitulevaisuudessa, mutta noin 10 prosenttia vastaajista piti työsuhteen jatkoa epävarmana. Edelliseen kyselyyn verrattuna epävarmojen osuus oli pysynyt suunnilleen ennallaan, selvästi korkeampana kuin ennen koronaa.

Työsuhteessa olevat vastaajat olivat siis kuitenkin melko luottavaisia tulevaisuuden suhteen.

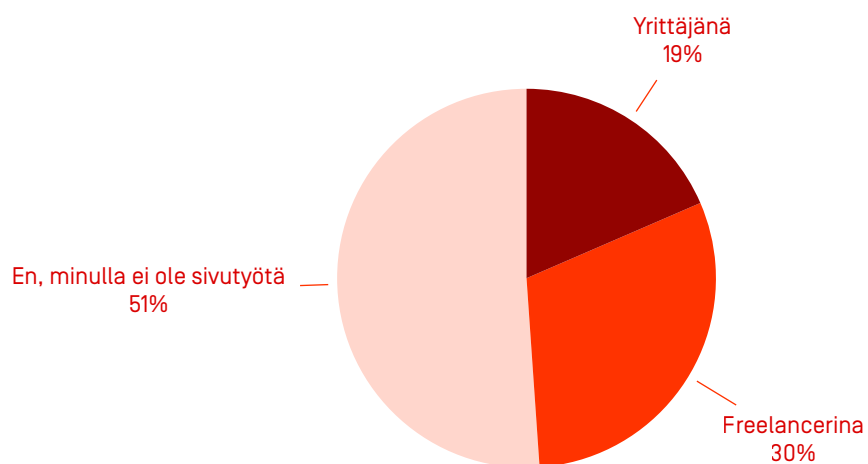
**Työsuhteessa olevat vastaajat
olivat melko luottavaisia
tulevaisuuden suhteen.**

Miten varmaksi koet työsuhteesi jatkuvuuden?

Vastaajien lkm 92

Teetkö palkkatoimen ohella sivutöitä?

Vastaajien lkm 92

3.4 Työssäkäyvien jatkokoulutus

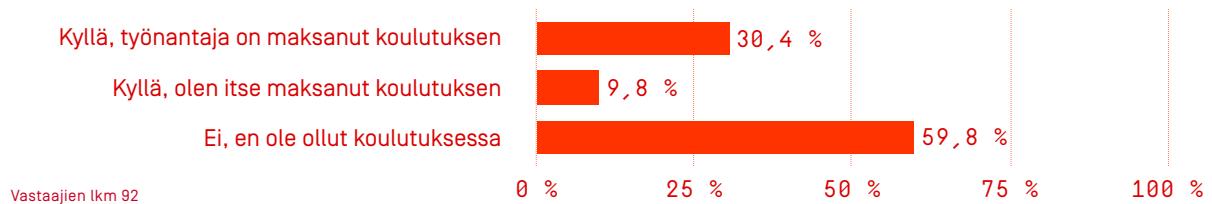
Visuaalisen viestinnän alalla osaamisen kehittäminen ja uudistaminen on tärkeää. Työelämän tahti on nopeatempoista ja digitalisoituminen aiheuttaa jatkuvia muutoksia yritysten toimintaympäristöissä. Koulutus on yksi tapa pysyä kehityksessä mukana.

Vuonna 2022 koulutuksiin osallistuttiin vuotta 2020 enemmän. Tämä saattaa selittyä sillä, että koronan takia koulutuksia ei vuonna 2020 pystytty järjestämään entiseen tapaan.

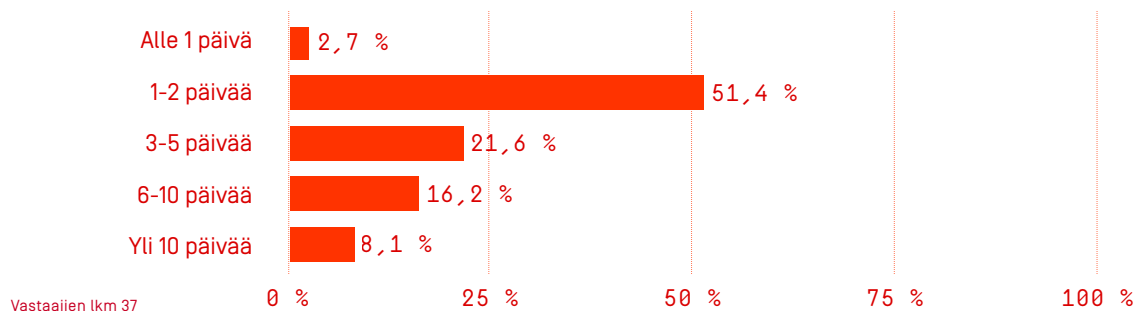
Grafian kyselyyn osallistuneista palkansaajista noin 30 prosenttia osallistui vuonna 2022 työnantajan kustantamaan koulutukseen, kun kaksi vuotta aiemmin luku oli 5 prosenttiyksikköä pienempi. Itse koulutuksensa maksaneiden osuus oli sen sijaan hieman vuotta 2020 matalammalla tasolla. 60 prosenttia ei ollut osallistunut mihinkään koulutukseen.

Valtaosalla koulutuksiin osallistuneista oli vuoden aikana ollut yhdestä viiteen koulutuspäivää.

Osallistuminen työhön liittyvään koulutukseen viimeisen vuoden aikana

Koulutuspäivien määrä viimeisen vuoden aikana

4. Yrittäjät ja freelancerit

Grafian kyselyyn vastanneista jäsenistä hieman yli 37 prosenttia ilmoitti toimivansa päätoimisesti yrittäjänä. Osuus on pidemmässä tarkastelussa laskenut. Grafian vuoden 2015 kyselyssä vielä 50 prosenttia ilmoitti toimivansa päätoimisesti yrittäjänä.

Yritykset ovat pääosin pieniä, tavallisesti yhden hengen toiminimiä tai osakeyhtiöitä. Vuoden 2023 kyselyssä avoimia ja kommandiittiyhtiöitä oli yhteenlaskettuna 4 prosenttia. Yritykset ovat suhteellisen uusia, sillä niistä 79 prosenttia on perustettu vuoden 2010 jälkeen.

Kyselyn perusteella selkeä enemmistö, noin 73 prosenttia, yrittäjistä toimii yksin. Yli kahden hengen yrityksiä oli vain 8 prosenttia.

Koronavuodet näkyivät pienenä horjumisena yrittäjien uskossa tulevaisuuteen. Suuntaus on jatkunut. Erittäin tai melko varmana yritystoiminnan jatkumista piti kolme neljästä yrittäjästä (75 %), kun vielä vuonna 2020 varmoja oli neljä viidestä (80 %). Joka neljäs yrittäjä arvioi tilausten määrän tippuvan vuonna 2023. Vuonna 2021 joka viides yrittäjä oli arvioinut tilausten määrän vähenevän.

Päätoimisia freelancereita oli kyselyyn vastanneista vain 4 prosenttia. Heistä yli kolmannes ei ollut varma jatkuuko työskentely entisellään. Yhtä moni ansaitsi alle 10 000 euroa vuodessa.

Kyselyn perusteella selkeä enemmistö, noin 73 prosenttia, yrittäjistä toimii yksin.

4.1 Yritysmuodot ja toimialat

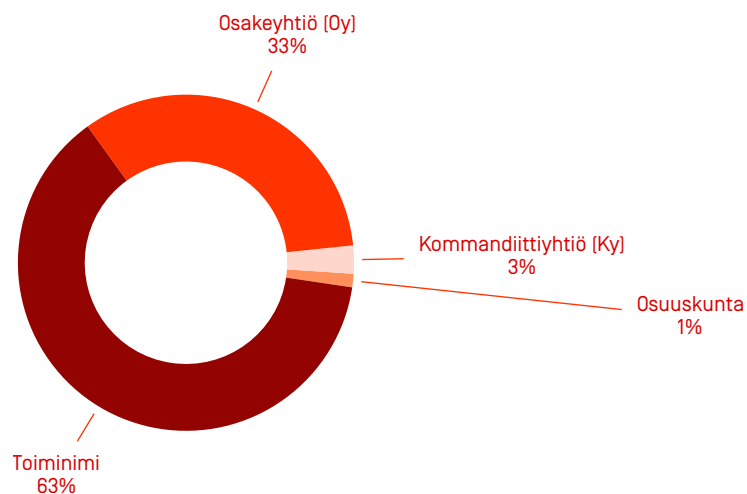
Grafiaan kuuluvista yrittäjistä 63 prosenttia työskentelee toiminimellä ja 33 prosenttia pyörittää osakeyhtiötä. Yritysten pääasialliset toimialat jakautuvat kyselyssä viime vuosien tapaan. Kyselyn perusteella valtaosa (72 %) Grafiaan kuuluvista yrittäjistä on graafisen suunnittelun/muotoilun alalla toimivia yksinyrittäjiä.

Seuraavaksi yleisin ala on mainos- ja markkinointiala, jonka piirissä toimii noin 15 prosenttia yrityksistä.

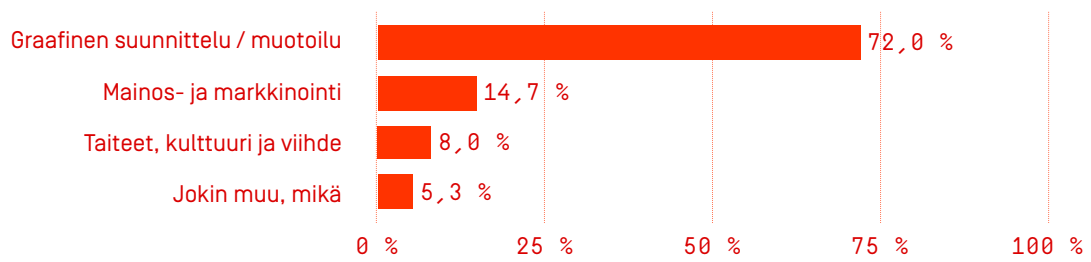
Kaikkiaan 8 prosenttia vastanneista toimi taide-, kulttuuri- ja viihdealalla. Vastaajien joukossa ei tänä vuonna ollut yhtään kustannus- ja media-alan tai pelialan yrittäjää.

Enintään kahdeksan vuoden ajan päätoimisina yrittäjinä on toiminut peräti 47 prosenttia vastaajista. Päätoimisista yrittäjistä reilut 13 prosenttia on perustanut yrityksensä vuonna 2004 tai aiemmin.

Yrityksen yhtiömuoto

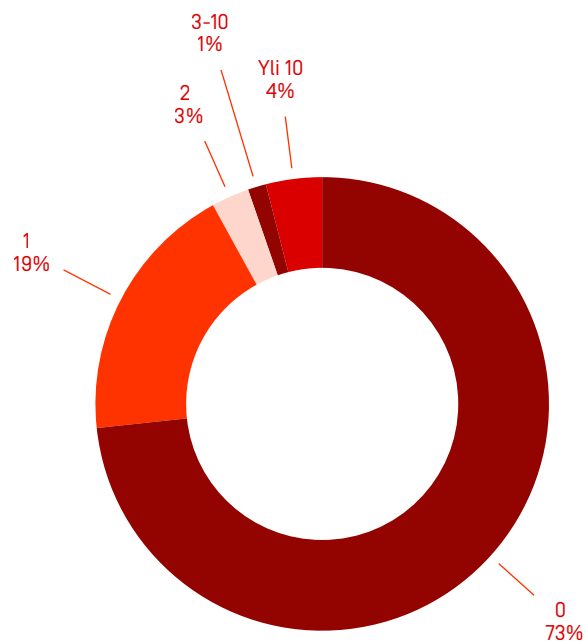

Toimiala

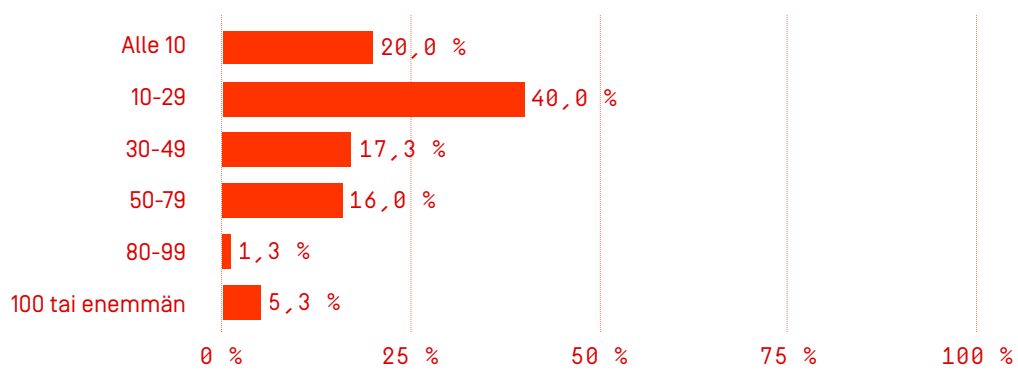
Vastaajien lkm 75

Kuinka monta työntekijää yrityksessä on lisäksesi?

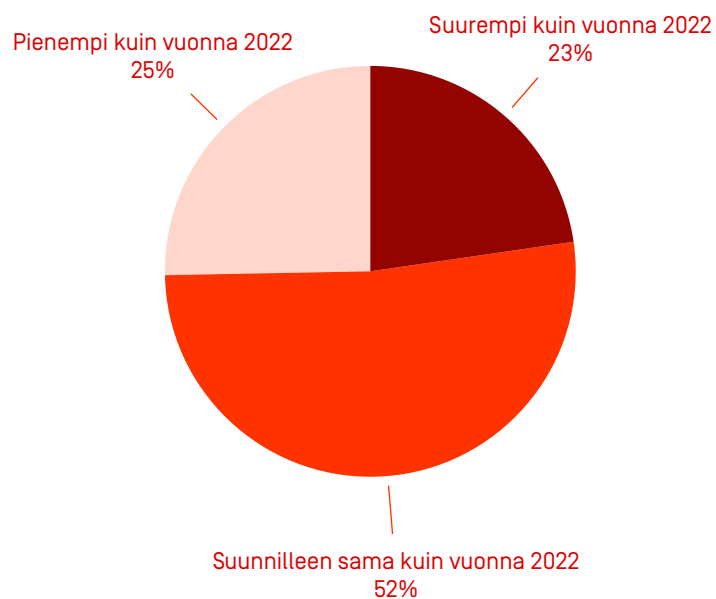
Vastaajien lkm 75

Toimeksiantojen määrä vuonna 2022

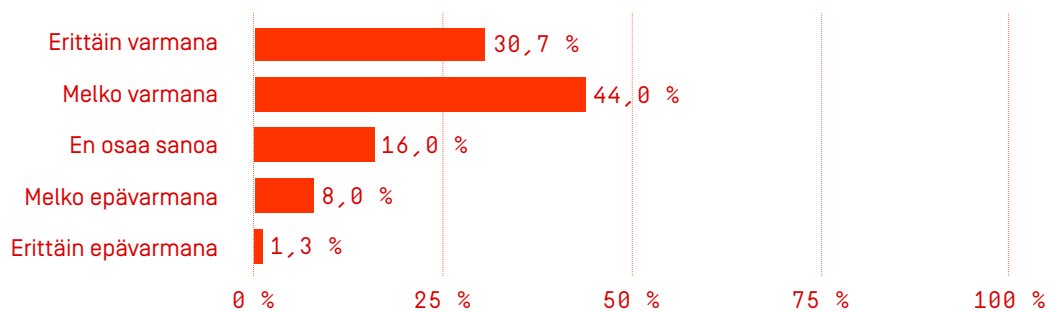
Vastaajien lkm 75

Arvio toimeksiantojen määrästä vuonna 2023

Vastaajien lkm 91

Miten varmana koet yritystoimintasi jatkuvuuden lähitulevaisuudessa?

Vastaajien lkm 75

4.2 Yrittäjien tulevaisuudennäkymät

Selkeä enemmistö (noin 75 %) kyselyyn vastanneista päätoimisista yrittäjistä piti yritystoimintansa jatkumista erittäin tai melko varmana.

Epävarmojen osuus oli hiukan vähentynyt. Kyselyn perusteella noin 9 prosenttia päätoimisista yrittäjistä koki epävarmuutta yritystoimintansa jatkuvuuden suhteen, kun vuoden 2021 kyselyssä epävarmojen osuus oli 13 prosenttia.

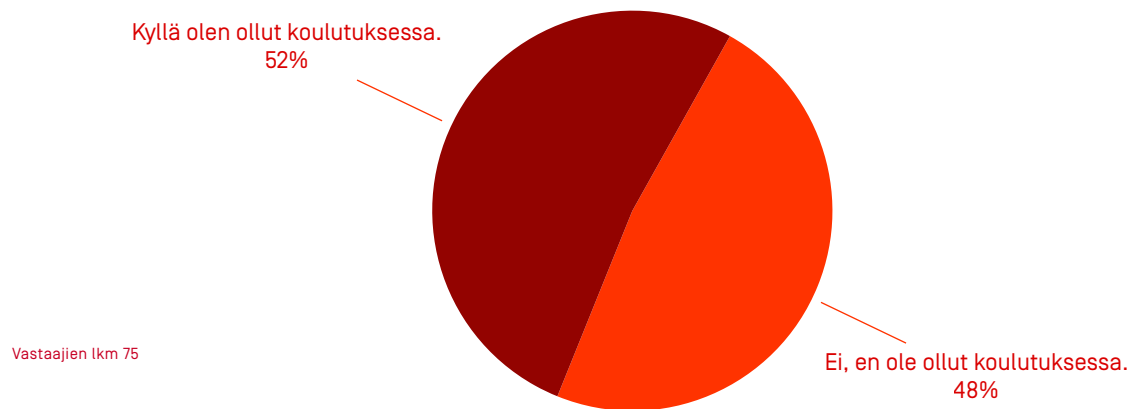
Yli puolet (60 %) yrityksistä sai alle 30 toimeksiantoa vuoden 2022 aikana. Toimeksiantojen määrä oli lievässä laskussa.

Puolet yrittäjistä arvioi toimeksiantojen pysyvän vuonna 2023 samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vastaajista neljännes uskoi toimeksiantojen määrän vähenevän.

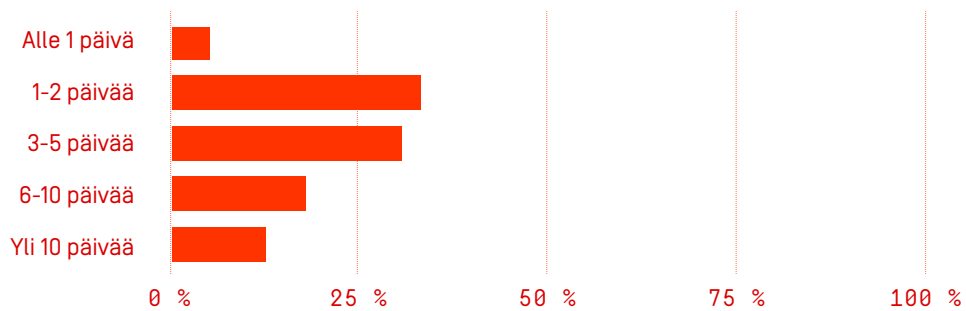
Kyselyyn vastanneiden palkansaajien ja päätoimisten yrittäjien osallistuminen koulutukseen oli nousussa. Yrittäjistä noin 52 prosenttia kertoi olleensa työhön liittyvässä koulutuksessa viimeisen vuoden aikana. Vuoden 2021 kyselyssä luku oli 34 prosenttia.

Yrittäjien koulutukset olivat kuitenkin selkeästi lyhentyneet. Kun vuonna 2020 koulutuspäiviä oli tyypillisesti 6–10 vuodessa, vuonna 2022 yleisintä oli, että koulutukset kestivät 1–2 päivää. Reilu kymmenesosa työhön liittyvään koulutukseen osallistuneista yrittäjistä oli käyttänyt koulutuksiin yli 10 päivää.

Työhön liittyvä koulutus viimeisen vuoden aikana

Koulutuspäivien määrä viimeisen vuoden aikana

Vastaajien lkm 39

4.3 Freelancerit verokortilla

Kyselyn perusteella päätoiminen freelancer-yrittäjyys on Grafian jäsenien keskuudessa harvinainen tapa järjestää työn tekeminen ja siitä laskuttaminen. Kaikista vastaajista 4 prosenttia ilmoitti toimivansa päätoimisena freelancerina.

Puolet vastaajista kertoi tehneensä freelancer-töiden ohella osa-aikaisia ja sivutoimisia palkkatöitä. Verrattuna edelliseen kyselyyn sivutyötä tekevien osuus oli suurempi.

Lähes yhdeksän kymmenestä (87,5 %) freelancerista kertoi toimeksiantojen jääneen alle kymmeneen vuoden 2022 aikana. Yhtä moni vastaaja arvioi toimeksiantojen määrän vuonna 2023 joko kasvavan tai pysyvän suunnilleen samana kuin edellisenä vuonna. Yksikään vastaaja ei pitänyt erittäin varmana, että työskentely freelancerina tulee jatkumaan lähitulevaisuudessa.

Puolet vastaajista kertoi
tehneensä freelancer-töiden
ohella osa-aikaisia ja
sivutoimisia palkkatöitä.

4.4 Sivutoimiset freelancerit ja yrittäjät

Kyselyyn vastanneista palkansaajista noin 30 prosenttia toimii sivutoimisesti freelancerina ja 19 prosenttia sivutoimisesti yrittäjänä.

Sivutoimisista freelancereista valtaosa, 82 prosenttia, työskentelee graafisen suunnittelun ja muotoilun alalla. Lähes yhdeksällä kymmenestä sivutoimisesta freelancerista toimeksiantojen määrä jäi alle kymmeneen vuonna 2022.

Sivutoimisena yrittäjänä toimivista 65 prosentilla oli toiminimi ja vajaa neljännes toimi osakeyhtiömuotoisen yrityksen kautta. Sivutoimisten yrittäjien yleisin toimiala oli graafinen suunnittelu tai muotoilu (77 %). Yrityksistä 77 prosenttia oli yhden hengen yrityksiä. Lähes neljännes sivutoimisista yrityksistä oli perustettu vuosina 2021–2023.

Toimeksiantojen määrä jäi vuonna 2022 alle kymmeneen 77 prosentilla vastaajista. Lähes neljännes (24 %) ennusti toimeksiantojen määrän vähenevän vuonna 2023, hieman yli puolet (53 %) uskoi työtilausten lisääntyvän.

**Lähes neljällä viidestä
sivutoimisesta freelancerista
toimeksiantojen määrä jäi alle
kymmeneen vuonna 2022.**

5. Palkat ja ansiotasot

Grafian kyselyssä selvitettiin jäsenten tulotasoja ja yrittäjien sekä freelancereiden tyytyväisyyttä alan palkkiotasoon. Koronapandemian vaikutuksesta ansiot näyttävät pudonneen sekä palkansaajilla että yrittäjillä, mutta muutokset ovat suhteellisen pieniä ja mahtuvat lähes kokonaan kyselyn virhemarginaaliin.

Palkansaajista ja yrittäjistä selkeä enemmistö oli tyytyväisiä ansiotasoonsa, mutta freelancereista vain reilu kolmannes. Grafialaiset palkansaajat ovat keskimäärin tyytyväisiä tulotasoonsa, kun kuukausiansiot ovat noin 2700 euroa tai yli. Yrittäjillä ja freelancereilla raja on 2500 euroa.

5.1 Työsuhteisten palkat

Grafian kyselyyn vastanneiden palkansaajien keskimääräinen kuukausiansio oli 4097 euroa. Miesten keskiansio oli 4806 euroa ja naisten 3789 euroa kuussa. Kyselystä laskettu keskiansio poikkeaa Tilastokeskuksen arviosta. Tilastokeskuksen mukaan graafisten suunnittelijoiden ja multim mediasuunnittelijoiden keskiansio oli 3730 euroa vuonna 2021. Jos kuitenkin otetaan huomioon vuonna 2021 alkanut voimakas inflaatio ja tehdään tilastokeskuksen arvioon yleisen ansiotasoindeksin mukainen korjaus, vertailuluvuksi vuodelle 2023 saadaan 3936 euroa. Grafian kyselyn keskiarvo ei poikkea tästä luvusta merkittävästi.

Grafian vuoden 2021 toimialatutkimuksessa palkansaajien arvioitu keskitulo oli noin 3590 euroa kuukaudessa. Tähän lukuun verrattuna tulotaso kahdessa vuodessa nousut 14 prosenttia. Selvityksen virhemaginaali on 4 prosenttia.

Tilastokeskuksen mukaan kokoaikaisten palkansaajien keskimääräinen kuukausiansio vuonna 2021 oli 3930 euroa yksityisellä sektorilla. Graafisten ja multim mediasuunnittelijoiden ammattiryhmässä kuukausittainen keskiansio oli 3730 euroa. Ammattiryhmän naiset ansaitsivat kuukaudessa keskimäärin 3543 euroa ja miehet 3940 euroa.

Grafialaisten keskipalkat ovat pienempiä kuin korkeasti koulutettujen työntekijöiden palkat yksityisellä sektorilla keskimäärin. Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden keskipalkka on 37 prosenttia korkeampi kuin kyselyn perusteella arvioitu Grafian jäsenten keskipalkka.

Keskimääräinen kuukausiansio yksityisellä sektorilla koulutusasteen perusteella 2019, €/kk

* Tilastokeskus 2021

**Grafian toimialatutkimus 2023

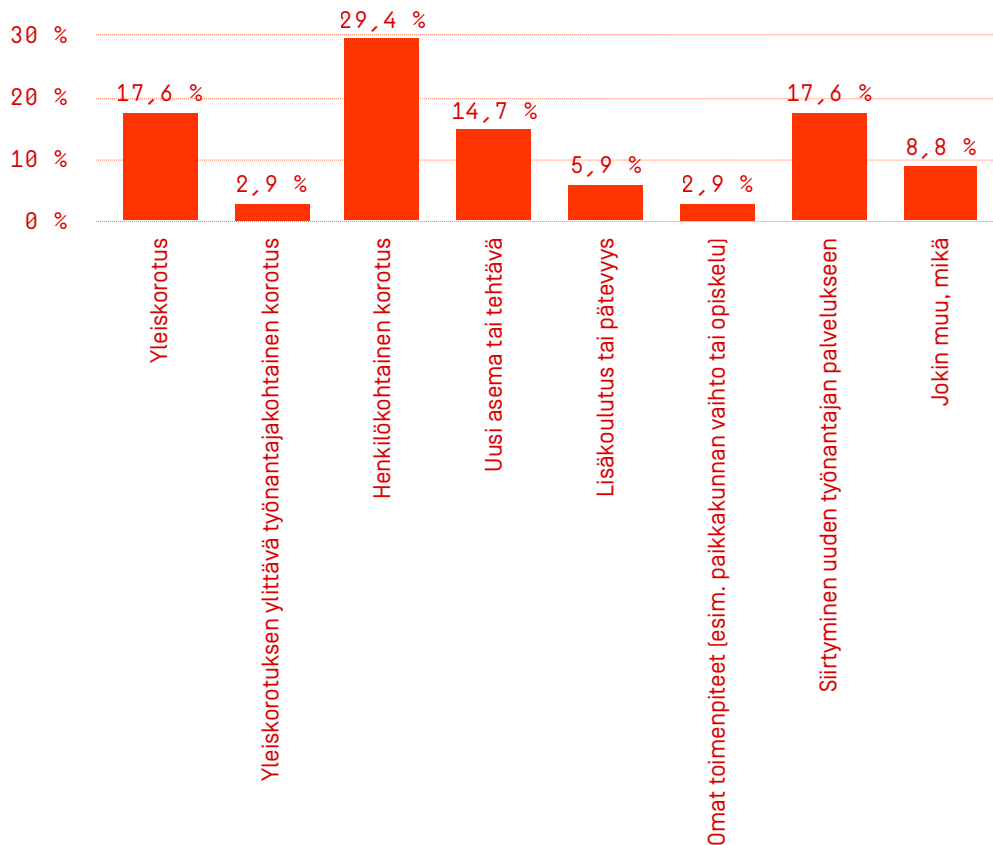
5.1.1 Palkkojen kehittyminen

Peräti 63 prosenttia vastaajista kertoi ansioidensa pysyneen vuonna 2022 suurin piirtein ennallaan. Vuoteen 2020 verrattuna laskua on kaksi prosenttiyksikköä.

Kyselyn vastaajat kokevat tulotason useammin nousseen kuin laskeneen vuonna 2022. Noin 35 prosenttia ilmoitti kuukausiansionsa nousseen joko jonkin verran (100–300 euroa) tai selvästi (yli 300 euroa kuussa). Yksikään palkansaajista ei kertonut ansioidensa laskeneen.

Ansiotason nousun tyyppillinen selitys oli joko henkilökohtainen korotus (29 %), siirtyminen toisen työnantajan palvelukseen (18 %) tai yleiskorotus (18 %). Noin 15 prosentilla palkankorotus johtui uudesta asemasta tai tehtävästä, työn vaativuuden uudelleen arvioinnista tai työnantajan muista toimenpiteistä.

Kuukausiansion muutoksen syy

5.1.2 Tyytyväisyys palkkatasoon

Kuten aikaisempinakin vuosina, grafialaiset palkansaajat olivat suhteellisen tyytyväisiä ansioihinsa. Noin 51 prosenttia kyselyyn osallistuneista palkansaajista ilmaisi tyytyväisyytensä nykyiseen ansiotasoonsa.

Noin 14 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväisiä palkkaansa, mutta piti työn määrää palkkaan nähden kohtuuttomana. Noin 35 prosenttia piti ansiotasoaan riittämättömänä ja hieman yli 3 prosenttia kertoi joutuvansa tekemään muita töitä tullakseen toimeen.

Tyytyväisyys palkkaan saattaa osin olla seurausta myös sivutoimessa saaduista ansioista. Niitä kyselyn perusteella teki noin puolet palkansaajista joko freelancerina tai yrittäjänä.

Oletko tyytyväinen tämän hetkiseen ansiotasosi palkansaajana?

5.2 Yrittäjien ansiotasot

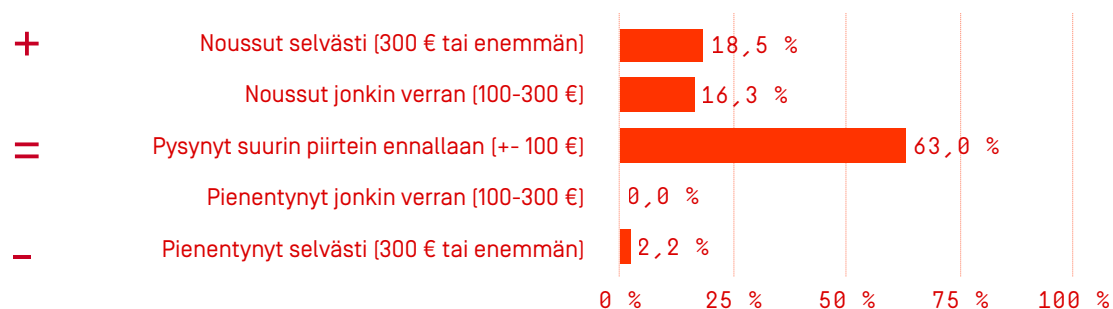
Grafian kyselyn perusteella työsuhteisten ja päätoimisten yrittäjien ansiotasossa on edellisvuoden tapaan merkittävä ero. Yrittäjänä toimivien keskimääräiset ansiot olivat kyselyn perusteella noin 3032 euroa kuukaudessa eli yli 1000 euroa vähemmän kuin palkkatyötä tekevillä. Miehet ansaitsivat noin 3977 euroa ja naiset 2644 euroa kuukaudessa.

Yrittäjien tulotasot kuitenkin vaihtelee. Vajaat puolet (44 %) kyselyyn vastanneista yrittäjistä tienasi alle 30 000 euroa vuodessa. Se tarkoittaa alle 2500 euron kuukausituloja, jota ässäkin kyselyssä pidetään riittäviksi koettujen ansiotulojen rajana.

Noin joka viides yrittäjä arvioi kyselyssään vuosiansiokseen yli 50 000 euroa.

Kyselyyn vastanneista yrittäjistä lähes neljännes sai suunnittelupalkkioiden lisäksi muita korvauksia kuten rojalteja, tekijänoikeuskorvauksia, opetuspalkkioita ja apurahoja. Kahdeksan prosenttia vastaajista kertoi tekevänsä sivutoimisesti töitä myös palkansaajana.

Kuukausiansion kehitys päätoimessa kuluneen vuoden aikana (bruttopalkka €/kk)

Vastaajien lkm 92

Vajaa puolet kyselyyn vastanneista yrittäjistä tienasi alle 30 000 euroa vuodessa.

5.2.1 Yrittäjien ja freelancereiden työn tunti-laskutus

Päätoimisilta ja sivutoimisilta yrittäjiltä ja freelancereilta kysyttiin, kuinka paljon he laskuttavat työtunneistaan. Tuntihintaa kysyttiin erikseen rutiinityön ja luovan työn osalta. Rutiinityöksi laskettiin esimerkiksi työn valvonta ja koordinointi. Luovasta työstä laskutetaan yleisesti enemmän.

Päätoimiset yrittäjät ja freelancerit laskuttivat työtunneistaan tutkimuksen perusteella vuonna 2022 keskimäärin enemmän kuin edellisessä selvityksessä vuonna 2020. Luovassa työssä tunnin keskihinta oli nyt 86 euroa, kun se edellisessä tutkimuksessa oli 79 euroa. Rutiinityöstä laskutettiin noin 75 euroa eli kuusi euroa enemmän kuin edellisessä kyselyssä arvioitiin. Tuntilaskutushinnat ovat nousseet noin 8–10 prosenttia.

Luovasta työstä tyypillisin yrittäjien tunti-laskutus oli sama kuin vuosi sitten, eli 80–89 euroa tunnilta. Seuraavaksi yleisin luovan työn laskutus oli 70–79 euroa tunnilta, kun se edellisessä selvityksessä oli 50–59 euroa.

Reilu kolmasosa (36 %) päätoimisista yrittäjistä laskutti rutiiniluonteisista töistä alle 70 euroa/tunti. Vastaaajista 14 prosenttia laskutti niistä alle 50 euron tuntihinnan.

Kaksi kolmesta päätoimisesta freelancerista laskutti luovasta työtä 50–69 euroa tunnilta. Rutiinityöstä laskutus jakautui tasaisesti välille alle 50 euroa / tunti – 99 euroa / tunti. Vuonna 2020 laskutus oli ollut tyypillisesti alle 50 euroa / tunti (67 %).

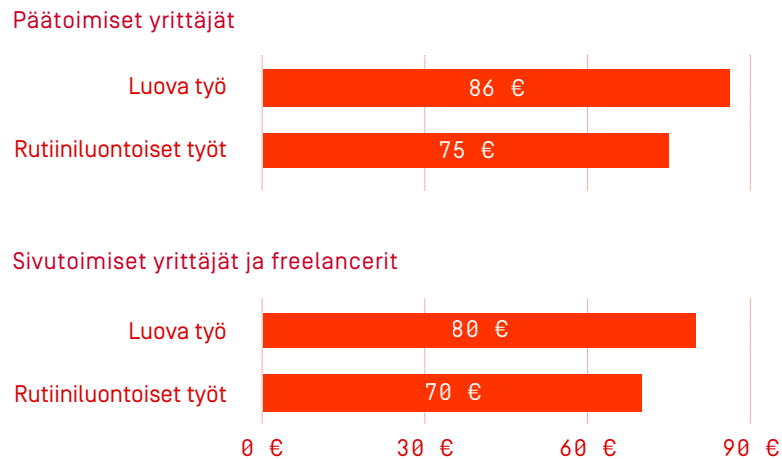
Päätoimisten ja sivutoimisten yrittäjien ja freelancereiden laskutusta vertailtaessa tulee esille, että sivutoimiset laskuttavat töistään päätoimisia vähemmän. Sivutoimisilla rutiinityön osalta yleisin tunti-laskutus on alle 50 euroa. Luovan työn tunti-laskutus jakautui tasaisesti välille alle 50 euroa / tunti – 89 euroa / tunti.

Keskihinta sivutoimisten luovan työn laskutuksessa on 8 prosenttia pienempi kuin päätoimisilla, eli 80 euroa tunnilta. Rutiinityöstä sivutoimiset laskuttivat keskimäärin 70 euroa tunnilta, eli 7 prosenttia vähemmän kuin päätoimiset.

Yrittäjien ja freelancereiden keskimääräinen tunti-laskutus

2019	2020	2022
Luova työ	Luova työ	Luova työ
84 €/h	79 €/h	86 €/h
Rutiiniluontoiset työt, esim. koordinointi ja valvonta	Rutiiniluontoiset työt, esim. koordinointi ja valvonta	Rutiiniluontoiset työt, esim. koordinointi ja valvonta
73 €/h	69 €/h	75 €/h

Päätoimisten ja sivutoimisten tunti hinnoittelun vertailu

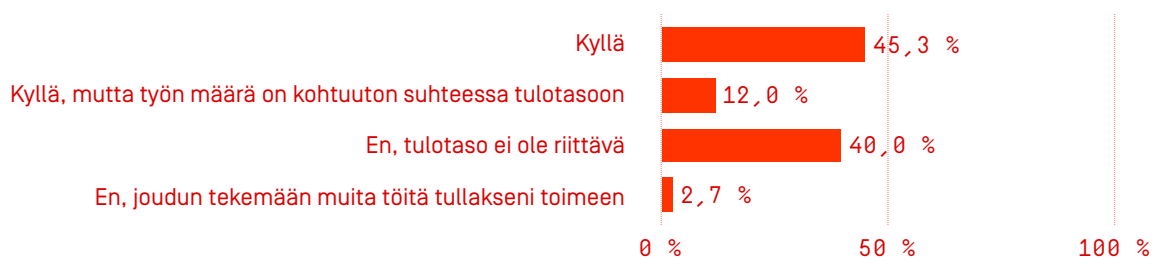
5.2.2 Yrittäjien ja freelancereiden tyytyväisyys ansiotasoon

Enemmistö yrittäjistä, 57 prosenttia, oli tyytyväisiä tämänhetkiseen palkkiotasoonsa. Tosin 12 prosenttia vastaajista piti työn määrää kohtuuttomana suhteessa ansioihin. Tyytyväisten osuus on ollut kasvussa. Vuoden 2017 toimialakyselyssä vain 26 prosenttia yrittäjistä oli ollut tyytyväisiä palkkiotasoonsa.

Noin 43 prosenttia yrittäjistä koki, ettei tulotaso ole riittävä. Lähes 3 prosenttia kertoi joutuvansa tekemään muita töitä tullakseen toimeen.

Ensisijaisista freelancereista lähes 63 prosenttia piti tulotasoaan riittämättömänä, ja melkein 38 prosenttia kertoi myös tekevänsä muita töitä tullakseen toimeen. Tulotasoonsa tyytyväisiä oli freelancereista yli kolmannes (38 %), tosin kolmannes heistä piti työmäärää kohtuuttomana.

Oletko tyytyväinen tämän hetkiseen ansiotasooni yrittäjänä?

6. Omat vaikutusmahdollisuudet

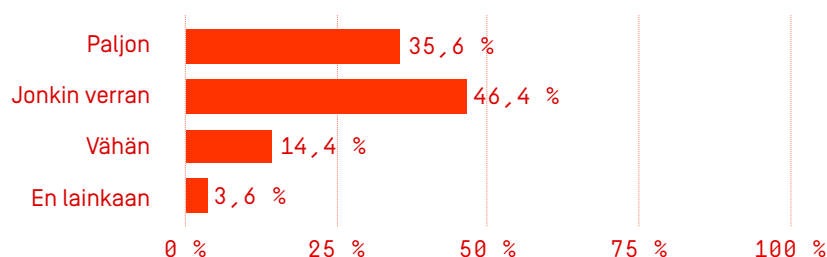
Kyselyssä selvitettiin myös, millaisina Grafian jäsenet kokevat solmimansa työ- ja toimeksiantosopimukset. Grafian oman hinnoittelu- ja sopimusohjeistuksen lähtökohtana on, että suunnittelijalla ja kuvittajalla on tekijänoikeus luovan työnsä tulokseen, johon toimeksiantaja ostaa sovitun käyttöoikeuden.

Valtaosa kyselyyn vastanneista koki voivansa vaikuttaa sopimusten sisältöön. Yli 35 prosenttia katsoi voivansa vaikuttaa sopimukseen merkittävästi ja hiukan alle puolet jonkin verran.

Alle 4 prosenttia vastaajista koki olevansa täysin vailla vaikutusmahdollisuuksia sopimusneuvotteluissa.

Yhteistyö tilaajien ja työnantajan kanssa on sujunut valtaosalla vastaajista ongelmitta. Noin 60 prosenttia vastaajista ei ollut kohdannut ongelmia neuvotellessaan sopimuksia. Vajaa kolmannes oli kohdannut ongelmia joskus ja noin 9 prosenttia toistuvasti. Kyselyn mukaan valtaosa toimeksianto- ja työsopimukseen liittyvistä ongelmista koski palkkioita. Hinnoista tinkiminen ja tilaajan puutteellinen käsitys suunnittelutyön arvosta toistuivat eniten vastauksissa.

Kuinka paljon koet voivasi vaikuttaa tekemiesi työ- ja/tai toimeksiantosopimusten sisältöön?

Asiakkaat eivät ymmärrä työni arvoa, kunnollisia palkkioita on lähes mahdoton saavuttaa.

Palkkaus tai työprosentit ovat aina liian pieniä suhteessa työn määrään.

Käyttöoikeus-jumppaaminen on aina raskasta, koska asiakas haluaa usein aina ihan kaiken muttei halua maksaa. Yrittäjän rooli palkansaajaan verrattuna on usealle myös epäselvä, asiakas ei tajua, että en tee yhtään mitään muuta kuin just sen mistä kanssani on sovittu, kun olen vielä hinnaltanikin niin kallis.

Understanding of scope, value of work and time it takes.

Tuntihinta on koettu liian suureksi.

Yleensä raha, useat tarjoavat vain kohtuuttoman pientä korvausta. Onneksi näihin ei tarvitse aina suostua, joskus kuitenkin tyhjän kalenterin paineesta. Joskus myös IPR-vääntöä, paljon harvemmin tosin.

It is difficult to know the standard here in Finland since it's not a quite transparent object.

Toimeksiantajan töiden siirtyminen minulle, korvauksetta.

Huonoja sopimuksia tekijän-oikeuksien suhteen.

Vaihtelevia ongelmia, esim. sopimuspelko: ei ymmärretä, että sopimus takaa molempien / kaikkien osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.

Oma tietämys tekijän-oikeuksista, rojalteista, lisenssimaksuista ja arvopohjaisesta hinnoittelusta voisi olla parempi.

Isot konsernit piiloutuvat sopimuksissa helposti byrokratian taakse. [---] Pienempien yritysten kanssa pystyy monesti neuvottelemaan joustavammin, mutta heillä taas saattaa olla ymmärtämättömyyttä esim. tekijän-oikeusasioissa. Suoranaista vedätystä olen joskus kohdannut mainostoimistojen kanssa urani alkuvaiheissa. [---] Minulle on esim. mainostoimiston projektipäällikkö kertonut, että toimeksiantosopimus on turhaa byrokratiaa, kun olen yrittänyt kysyä työn tarkempia määrittelyjä ennakkoon kuvitustyön ohessa.

7. Tulevaisuuden näkymät: koronapandemian jälkimaininkeja ja yleisen taloustilanteen vaikutuksia

Grafian jäsenet tuntevat koronapandemian tietyt vaikutukset työssään edelleen. Lisää haastetta on tuonut yleisen taloustilanteen heikentyminen Venäjän hyökättyä Ukrainaan viime vuonna.

Grafialaisista selvästi yli puolet (58,4 %) sanoo koronapandemian muuttaneen pysyvästi omia työskentelytapoja. Hieman alle puolet (44,4 %) kokee heikentyneen taloustilanteen vaikuttaneen toimeentuloon. Tekoäly tekee tuloaan, mutta vasta kolmannes vastaajista on hyödyntänyt sitä työssään.

Korona-ajasta jäänyt pitkäaikainen ja pysyväksi arvioitu työtapojen muutos on etätyön astuminen hallitsevaksi osaksi työntekoa. Etätyön koetaan tuoneen kaivattua vapautta ja myös tehokkuutta, mutta toisaalta se on saattanut myös häivyttää työn ja vapaan rajaa. Valtaosa kokee etätyön pysyväksi osaksi työelämää, eikä se kommenttien perusteella nostata suuria tunteita. Monen kohdalla pandemia-aikana niukentunut työtilanne ei ole palautunut sitä edeltävälle tasolle.

Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset Euroopan ja Suomen talouteen tuntuvat myös Grafian jäsenten omassa taloudessa. Elinkustannusten nousu on kiristänyt vöitä, mutta myös työtilaisuudet ja toimeksiannot ovat vähentyneet ja niiden jatkuvuus on yhä epävarmempaa. Kun talous rakoilee, visuaalisen viestinnän suunnittelun palveluja ammattilaisilta ostaneet yritykset ryhtyvät säästeliäiksi ja harventavat tai lopettavat toimeksiantojaan.

Avoimissa vastauksissa grafialaiset pohtivat laajasti niin koronan kuin heikentyneen taloustilanteen vaikutuksia omaan arkeensa.

Etätyö mahdollistunut, paljon parempi kun pystyy itse päättämään ajankäytöstään, eikä mene hukkaan monta tuntia päivässä paikasta toiseen siirtymiseen.

Teen enemmän etätöitä ja käytän etäpalaverimahdollisuuksia aiempaa enemmän. Tämä säästää työaikaa ja energiaa. Asuntovelallisenä korkojen nousu ja yleinen hintojen nousu luo paineita myös palkannousulle.

Olen koronapandemian takia löytänyt uusia rutiineja, kuinka saada tehtyä töitä kotona. Uusien asiakkaiden hankinta on nykyisen taloustilanteen takia vaikeaa.

Olen huomannut, kuinka paljon nautin yksin etänä työskentelystä.

Face-to-face kohtaamiset ovat vähentyneet ja tämä heikentää yhteistä ymmärryksenluontia käsillä olevasta keisistä. Monet asiat tuntuvat päälleliimatuilta. Positiivisena se, että erilaisten alustojen käytön kynnyks on madaltunut.

Työskentelen aiempaa enemmän kotona, uuden työpaikan työyhteisö on 99% ajasta etänä. En ole tavannut joitakin uusia työkavereitani vielä ollenkaan.

Pandemia jätti etäpalaverit ja etätyöskentelyn suureksi osaksi arkea. Luovuin työhuoneesta kustannusten vuoksi joten työskentelen paljon yksin kotona. Taloustilanne on heikentänyt toimeentuloani, koska kaikki on kallistunut ja asuntolainojen korot nousseet.

Koronan jälkeen olen tehnyt paljon enemmän töitä työyhteisöissä. Yksin tekeminen tuntuu eristyksen jälkeen ankealta.

Koronapandemia vaikutti eniten omaan arvopohjaan, jolla sivutoimista työtä teen. Valitsen asiakkaani huomattavasti tarkemmin. Tämän mahdollistaa päätyöni tuoma turva. Haluan aidosti auttaa ja olla vuorovaikutuksessa ihmisten kanssa, jotka jakavat samat arvot kuin itse.

Työn määrä vaihtelee enemmän, asiakkaat eivät osaa ennakoida mitään, enemmän ad hoc -töitä.

Palkka ei nouse, mutta elinkustannukset nousevat. Työn määrä kyllä kasvaa, ja vastuut, mutta palkka ei.

Visuaalisuus on aina eturivissä, kun yritykset tai yhteisöt säästävät tai tehostavat.

Visuaalinen ala on epäonnistunut oman merkityksensä valistamisessa.

Yritykset vähentävät tilausten määrää ja säästävät rahaa. On selvää, että he antavat työtä tutuilleen, he ovat haluttomia ottamaan yhteyttä uusiin ihmisiin.

Työt vähenivät koronan aikana ja paluu aiempaan ei ole tapahtunut.

Tarjouspyyntöjä tulee paljon vähemmän.

Only positive effects. Less available work has led to competition which forces you to become better.

Tekoälyn hyödyntäminen suunnittelutyössä

Tekoäly koetaan grafialaisten keskuudessa sekä uhkana että mahdollisuutena, ehkä kuitenkin enemmän mahdollisuutena. Tekoälyn pelätään korvaavan ihmisiä tekijöinä, mutta useampi uskoo sen toimivan apuvälineenä ammattilaisen työssä, jolloin sitä voi hyödyntää esimerkiksi joissakin yksitoikkoisemmissa työvaiheissa.

Tekoälyn uhkia ja mahdollisuuksia kommentoitiin muun muassa näin:

Toivoisin, että tekoäly kehittyisi niin että se auttaisi suunnittelijoita tekemään "tylsiiä" tehtäviä. Koen että tekoälyn hyödyntäminen olisi ylipäättään positiivinen asia, vaikka koenkin esim. tekijänoikeuksiin liittyvät asiat hieman ongelmallisina.

Varmasti tulee korvaamaan jotain juttuja, näen ehdottomasti mahdollisuutena! Ne kenelle se on uhka, jäävät jälkeen.

Tulevaisuudessa tulee varmasti vaikuttamaan paljon, mutta en usko, että se vähentää omia töitani, vaan ennemmin helpottaa. AD:n roolissa kiinnostaa esim. kuvitusten toteuttaminen tekoälyllä. Myös ideoiminen tekoälyn avustuksella kiinnostaa.

Suunnittelutyö vähenee ja halpenee.

Näen sen erittäin mielenkiintoisena työkaluna, jota koetan opetella oppia hyödyntämään.

Yritän itse keskittyä oppimiini asioihin, esimerkiksi suunnitteluprosessiin en toistaiseksi kaipaa tekoälyä. Arvostan oppimiani metodeja, mutten poissulje uusiakaan asioita - koko ajan voin oppia lisää.

I can see it will alter the way we work a lot. Working with ai tools and at times using ai instead of production or creative people who would otherwise be hired for that work. Will speed up visualisations, copywriting and more and more functions in future.

Kuvatuotanto tulee vähenemään rajusti lähivuosina. Näen hyötyjä moodboard tyyppisessä työskentelyssä, mutta toki huolestuttaa, jääkö iso osa omasta mielenkiintoiseksi kokemasta työstä eli erilaisten kuvakonseptien suunnittelu ja toteutus jatkossa kokonaan pois.

Jännittää! Tekoäly kehittyy niin hurjaa vauhtia että varmasti tähän väliin mahtuu vähän hässäkkää ja notkahduksiakin joihinkin tilauksiin ehkä mutta uskon kyllä että ihmiset ja tahot joillelaadukas kuvitus/muotoilu/ suunnittelu on tärkeää tilaavat sitä jatkossakin ihmisiltä. Toisaalta tekoäly ehkä joutaakin viedä jotain tylsempiä työvaiheita mutta mielummin ammattilaisen työkaluna.

Pelkään, että robottitaittajat korvaavat tulevaisuudessa taittotyön.

Vähentää työtehtävien määrää. Helpottaa rutiiniluonteisia työtehtäviä. Mahdollistaa ehkä monikutkaisempia toteutuksia rajatulla aikaperiodilla.

Pakko tutustua ettei putoa kelkasta. Pitää oppia valjastamaan jotenkin, en vielä tiedä miten. Varmasti siitä tulee olemaan hyötyä, asioiden/prosessien tehostamista ja etulyöntiasemaa jos sitä osaa hyödyntää.

Grafia ry on visuaalisen viestinnän suunnittelijoiden järjestö, jonka tarkoituksena on edistää alan tietämystä ja tuntemusta sekä valvoa jäsentensä ammatillisia, oikeudellisia ja taloudellisia etuja. Järjestö on perustettu vuonna 1933. Grafian jäsenet ovat viestintä- ja muotoilualan ammattilaisia. Järjestöön kuuluu yli 1200 jäsentä.